

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תשפ"ב 2021-2022

שם הקורס: מדיניות חינוכית

מס' קורס: 12920084

שם המרצה: ד"ר יריב פניגר

יעדי ההוראה:

מהי מדיניות חינוכית? על ידי מי היא נקבעת ובאילו נסיבות? מדוע רפורמות חינוכיות אינן משיגות, בדרך כלל, את יעדיהן? כיצד חוקרים מדיניות? שאלות אלו ואחרות יעמדו במרכז של קורס זה שמטרתו הינה להכיר גישות שונות, מושגים, וכלים תיאורטיים ומחקריים להבנה ולניתוח של מדיניות חינוכית. חלקו הראשון של הקורס יסקור גישות תיאורטיות ומתודולוגיות שונות לחקר מדיניות החינוך. בחלקו השני של הקורס נערוך היכרות עם כמה חוקרים ומחקרים בולטים מתחום מדיניות החינוך.

פרשיות לימודים:

- מבוא: מהי מדיניות חינוכית?
- חקר מדיניות חינוכית במבט היסטורי
- גישות סוציולוגיות לחקר מדיניות החינוך
- ניתוח מדיניות חינוכית מהפרספקטיבה של מדע המדינה והמשפט
- חקר מדיניות החינוך על ידי כלכלנים
- טכנולוגיה ומדיניות חינוך
- מבחנים סטנדרטיים
- בחירת הורים בחינוך

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **	
נוכחות והשתתפות שיעורים - 10% (נוכחות חובה)	
דו"חות קריאה	- 30%
מטלה מסכמת	- 60%
סה"כ	- 100%

דגשים בעת קורונה:

אופן ההוראה בקורס - יתכנו שינויים באופן ההוראה בהתאם למצב הקורונה באותה העת ובכפוף להחלטות הממשלה, האוניברסיטה ולשיקול דעת המחלקה.

רשימה ביבליוגרפית:

עברית
סבירסקי, ש. 1990. חינוך בישראל: מחזור המסלולים הנפרדים, תל-אביב: ברירות. עמ' 87-102.

פניגר י. 2013. פסיכולוגיה, הסללה ואי-שוויון: הרפורמה בבתי הספר המקיפים הדתיים כמקרה מבחן. אלנבראס 7: 106-136.

פרי-חזון, ל. (בדפוס). תהליכי ההסדרה של החינוך החרדי בישראל פוליטיקה, משפט ומה שביניהם. עתיד להתפרסם בעיונים במנהל ובארגון החינוך.

בלס, נ., זוסמן, נ. וצור, ש. 2016. מעורבותן של הרשויות המקומיות במימון שעות העבודה של כוחות ההוראה בחינוך היסודי והשפעתה על ההעדפה המתקנת בחינוך הממלכתי-עברי. ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

גודמן, י. ומזרחי, נ. 2013. זיכרון לאומי והסללה אזרחית: הבדלים אתניים מעמדיים בתהליכי זיכרון בבתי ספר תיכוניים בישראל. בתוך: י. יונה, נ. מזרחי וי. פניגר (עורכים) פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה. ירושלים: מכון ון ליר.

נבו, ד. 2009. לדבר בגנותה של אחריותיות. בתוך: י. קשתי (עורך), הערכה, חינוך יהודי ותולדות החינוך: אסופה לזכרו של פרופסור אריה לוי ז"ל. תל אביב: רמות.

סאלברג, פ. 2015. לומדים מפילגנד: תובנות ממערכת חינוך מוצלחת. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון מופ"ת. עמ' 11-33.

יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.
אין לשנות את מרכיבי הציין הסופי במהלך הסמסטר.
על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

*
**
***

אנגלית

Taylor, S., Rizvi, F., Lingard, B. and Henry, M. 1997. *Educational Policy and the Politics of Change*, London: Routledge. Ch. 2

Vinovskis, M. A. 2009. Historians and Educational Policy Research in the United States. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Lauen, D. L. and Tyson, K. 2009. Perspectives from the Disciplines: Sociological Contributions to Education Policy Research and Debates. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

McDonnell, L. M. 2009. A Political Science Perspective on Education Policy Analysis. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.) *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Carnoy, M. 2009. Policy Research in Education: The Economic View. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Dixon, M. L., Borman, K. M. and Cotner, B. A. 2009. Current Approaches to Research in Anthropology and Education. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Zhao, Y. and Lei, J. 2009. New Technology. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

OECD. 2015. *Students, Computers and Learning: Making the Connection*. Paris: OECD Publishing.

Roberts-Mahoney, H., Means, A. J., and Garrison, M. J. 2016. Netflixing Human Capital Development: Personalized Learning Technology and The Corporatization of K-12 Education. *Journal of Education Policy* 31(4): 405-420.

Berliner, D. C. 2015. The Many Facets of PISA. *Teachers College Record* 117: 1-20.

Feniger, Y., 2018. Evidence-Based Decision Making or a Tunnel Vision Effect? TIMSS, Problem Definition and Policy Change in Israeli Mathematics Education. *Critical Studies in Education*.

Jabbar, H. 2015. "Every Kid Is Money" Market-Like Competition and School Leader Strategies in New Orleans. *Educational Evaluation and Policy Analysis* 37(4): 638-659.

Gabay-Egozi, L. 2016. School Choice in a Stratified Geography: Class, Geography, Otherness, and Moral Boundaries. *Journal of Education Policy* 31(1): 1-27.

**Ben-Gurion University of the Negev
The Faculty of Humanities and Social Sciences**

Syllabus

Department of Education 2021-22

Course Name: Educational policy

Course Number: 12920084

Lecturer: Dr. Yariv Feniger

Goals:

This course provides an introduction to education policy research. The course reviews main theoretical and methodological approaches to the study of education policy and presents prominent themes and findings from recent research in the field.

Course Chapters:

- What is educational policy?
- Historical approach to education policy research
- Sociological contributions to education policy research
- Political science perspectives on education policy analysis
- Policy research in education: the economic view
- Education policy and educational technology
- Standardized tests
- Parental choice

Requirements:

Components of final grade	
Participation	10%
Reading reports	30%
Final paper	60%

Bibliography:

Hebrew

סבירסקי, ש. 1990. חינוך בישראל: מחוז המסלולים הנפרדים, תל-אביב: ברירות. עמ' 87-102.

פניגר י. 2013. פסיכולוגיה, הסללה ואי-שוויון: הרפורמה בבתי הספר המקיפים הדתיים כמקרה מבחן. אלנבראס 7: 106-136.

פרי-חזן, ל. (בדפוס). תהליכי ההסדרה של החינוך החרדי בישראל פוליטיקה, משפט ומה שביניהם. עתיד להתפרסם בעיונים במנהל ובארגון החינוך.

בלס, נ., זוסמן, נ. וצור, ש. 2016. מעורבותן של הרשויות המקומיות במימון שעות העבודה של כוחות ההוראה בחינוך היסודי והשפעתה על ההעדפה המתקנת בחינוך הממלכתי-עברי. ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

גודמן, י. ומזרחי, נ. 2013. זיכרון לאומי והסללה אזרחית: הבדלים אתניים מעמדיים בתהליכי זיכרון בבתי ספר תיכוניים בישראל. בתוך: י. יונה, נ. מזרחי וי. פניגר (עורכים) פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה. ירושלים: מכון ון ליר.

נבו, ד. 2009. לדבר בגנותה של אחריותיות. בתוך: י. קשתי (עורך), הערכה, חינוך יהודי ותולדות החינוך: אסופה לזכרו של פרופסור אריה לוי ז"ל. תל אביב: רמות.

סאלברג, פ. 2015. לומדים מפינלנד: תובנות ממערכת חינוך מוצלחת. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון מופ"ת. עמ' 11-33.

English

Taylor, S., Rizvi, F., Lingard, B. and Henry, M. 1997. *Educational Policy and the Politics of Change*, London: Routledge. Ch. 2

Vinovskis, M. A. 2009. Historians and Educational Policy Research in the United States. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Lauen, D. L. and Tyson, K. 2009. Perspectives from the Disciplines: Sociological Contributions to Education Policy Research and Debates. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

McDonell, L. M. 2009. A Political Science Perspective on Education Policy Analysis. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.) *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Carnoy, M. 2009. Policy Research in Education: The Economic View. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Dixon, M. L., Borman, K. M. and Cotner, B. A. 2009. Current Approaches to Research in Anthropology and Education. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Zhao, Y. and Lei, J. 2009. New Technology. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

OECD. 2015. *Students, Computers and Learning: Making the Connection*. Paris: OECD Publishing.

Roberts-Mahoney, H., Means, A. J., and Garrison, M. J. 2016. Netflixing Human Capital Development: Personalized Learning Technology and The Corporatization of K-12 Education. *Journal of Education Policy* 31(4): 405-420.

Berliner, D. C. 2015. The Many Facets of PISA. *Teachers College Record* 117: 1-20.

Feniger, Y., 2018. Evidence-Based Decision Making or a Tunnel Vision Effect? TIMSS, Problem Definition and Policy Change in Israeli Mathematics Education. *Critical Studies in Education*.

Jabbar, H. 2015. "Every Kid Is Money" Market-Like Competition and School Leader Strategies in New Orleans. *Educational Evaluation and Policy Analysis* 37(4): 638-659.